

ԲՍԱՄԱՎԷՊ ՀԱՆԴԻՍԱՐԱՆ

ԲՆԱՍԻՐԱԿԱՆ - ԳԻՏԱԿԱՆ - ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

ՈՅՅԱ - ՈՅՅԲ

ՀԱՅՈՐ

ՀԺ

1922

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԹԻԻ 10

Ս. ՂԱԶԱՐ

ԲՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԵՐԱՆԵԼԻՈՅՆ ԶԵՆՈՒՄՅ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ԼՈՒՍՅՈՒՄՆ ՈՏԻՑ ԱՇՍԿԵՐՏՅՑ

(Շաբ. տես 1922 թվ. էջ 257)

Ինքնին փութացաւ սպան զմարմինն՝
խորհրդին՝ յառաջ քան սպանանել զնա իա-
շահանուացն՝ ճշմարտիւ, և որպէս ինքնին
հացն չոգաւ ի ձեռն Յուդայի առ թշնա-
միսն, նոյնպէս և ինքն. Տէրն չոգաւ ի
չարչարանս՝ Ան արիք զնասցուք աստի,
զի ահաւասիկ եհաւ որ մատնելոց է զիս՝:

Յայսմ տաւնի զատկիս՝, որ է կատա-
րումն ամենայն զատկաց:

Յայսմ տաւնի՝ յորժամ՝ բովանդակե-

ցան զատկիք՝ նոցա և կնքեցան զա-
ռամբ՝ նորով՝, զառնն՝ որ յաւուրցն Մով-
սեսի՝ կարգեալ՝ զայր:

Յայսմ տաւնի, յորում՝¹⁰ Երան արէնքն
և կատարեցան մարգարէութիւնքն՝¹¹:

Յայսմ յետին տաւնիս՝¹², որ է վերջին
իրեւ զՅովհաննէս՝¹³:

Յայսմ տաւնիս՝¹⁴, յորում բարձաւ թա-
գաւորութիւնն Յուդայ, և քահանայութիւնն
յազգէն Ղեւայ՝¹⁵:

1. Ե. ինքն փութացաւ սպանանել զմարմինն իւր:
— Հ. նր տարբ. Ե. կն ինքնին... զմարմին...

2. Ե. Հ. զսպանանելն զնա իաշահանուացն, ճշմարտ
անարկինարար. ինքնին տէրն չոգաւ առ չարչարանս:

3. Ե. Հ. յուսին աչա մասը:

4. Ե. Յայսմ զատկի:

5. Ե. Հ. յորում:

6. Ե. Հ. տաւնի:

7. Ե. կնքեցաւ զտրամբն: — Հ. կնքեցան...

8. Ե. Հ. յուսին:

9. Ե. զառն՝ որ յաւուրցն Մովսէսի: — Հ. զառն՝
որ յաւուրցն Մովսէսի:

10. Ե. յուսին յորում:

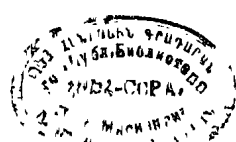
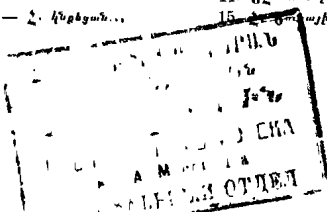
11. Ե. (յուսին և) կատարեցաւ մարգարէութիւնն: —
Հ. յուսին բնագործն եր:

12. Ե. Յայսմ տաւնի: — Հ. տաւնի:

13. Ե. որպէս... — Հ. որպէս ասաց Յովհաննէս:

14. Ե. Հ. տաւնի:

15. Հ. զՅովհայի, և քահանայութիւնն յազգէն Ղեւի:

Յայսմ տաւնի՝ յորում վախճանեցաւ զառն խորհրդոյ՝, և զհնաւ զառն ճըշմարիտ՝:

Յայսմ տաւնի՝ յորում զադարեցին հին կտակարանքն նոր աւետեալըս՝:

Յայսմ տաւնի՝ յորում սահմանեցան խորհուրդը՝, և յայտնեցաւ ճշմարտութիւնն. անցին ստուերքն, և ծագեաց կաւարումնն՝:

Յայսմ տաւնի՝ յորում խափանեցան զոհքն՝ միով նոր պատարագաւ՝ ի հաճութիւն ընդ ամենայն արարածս, և բարձաւ նուէրքն միով՝ սուրբ արեամբն, որ նուիրեցաւ՝ վասն մեր:

Յայսմ տաւնի՝ յորում եհատ Տէրն մեր զմարմին իւր սրով՝ և բաշխեաց աշակերտացն, զի եղիցին ուտել երկդիր¹⁰: Քանզի եկեր նախ Գառնն ճշմարիտ ըզգառնն¹¹ խորհրդոյ, և ապա եհատ զմարմին իւր, զի արար քեզ զերկոսեան մի¹², ըստ այնմ՝ զոր առաքեալ¹³ ասէ:

Ո՞ր¹⁴ յայսմ տաւնի, յորում աւերէր տաճար¹⁵ ժողովրդեանն, և շինէր եկեղեցի¹⁶ հեթանոսաց¹⁷:

Յայսմ տաւնի՝ որ այսչափ¹⁸ նոր փոփոխմանք զործեցան¹⁹, կորոյս և Յուդա զառաքելութիւնն՝ զոր ընկալաւ շնորհաւք, զի երթեալ ժառանգեացէ զխնդրն զոր եղիտ կամակար ազատութեամբն: Յուդա՝ որ չոգաւ մատնել զվարդապետն՝ չոգաւ:

դարձեալ առ նոսա և ի ժամանակի բազմելոյն, Զարմանք են, զի ոչ երկեան հրեայքն սպանանել զանմեղ անձնն յարհնաւ տաւնին, զի թէ յԱստուծոյ ոչ երկնչէին, սակայն ի ժողովրդեանն երկնչէին, զի մի խռովութիւն և աղմուկ լինիցի ի վերայ նոցա: Որք ի ժողովրդեանն երկնչէին և յանձանց ամաչէին՝ զիմարդ ոչ խափանեցան յերկոցունց՝ անցուցանել ըզժամ սպանման աւժելոյն: Ոչ զի հասեալ էր ժամ մատնել ի սպանումն ճշմարիտ զառնն՝ ոչ կարացին խափանել զժամանակն, զի ոչ յառաջ քան զժամանակն կարացին սպանանել՝ թէպէտ և խորհեցան, և ոչ ընդ ժամանակն կարացին անցուցանել՝ թէպէտ և ջանացան. յաւուրն իւրում եկն ի սպանումն, և ի ժամանակին իւրում եկն ի խաչ, զոր յայգունէն աւուրն ջանայլն հանել զնա ի խաչ:

Չոգաւ Յուդա առ քահանայապետն, զի վասն երեսուն արծաթոյն մերկացի յամենայն մեծութեանն՝ զոր ունէր: Կիպրքն և փարիսեցիք ճեպէին զգործն կատարել. հտուն վաղվաղակի զարծաթն՝ զոր խընդրեաց, զի մատնեացէ նոցա զՏէրն: Քնաց Յուդա և առ մարդիկ ջանաւորս և կանթեղաւորս, սուսերաւորս և բրաւորս, երթալ ունել զհեզն և զքաղցրն, զորմէ ասաց Նսայի՝ թէ Ոչ հակառակեացէ և ոչ վիճեացէ, և ոչ որ լուրջէ արտաբոյ զբարաւ նորա:

1. Ե. զառն (յառնի խորհրդոյ) — Հ. խորհրդոյն:
2. Ե. յառն աշա մառն: — Հ. զառն:
3. Ե. նորովցաւ սեանաւք: — Հ. կատարանք նորովք աւետեալ:
4. Հ. խորհուրդն:
5. Ե. Հ. կատարումն:
6. Ե. միով՝ նոր պատարագաւ: — Հ. միովն, որ պատարագեցան:
7. Ե. Հ. արարածաց, և բարձան նուէրք բազումք միով:
8. Ե. և նուիրեցաւ: — Հ. որ նորոգեցաւ:
9. Ե. տէրն զմարմինն իւր սիրով: — Հ. կը տարբ. Ե. եւ զմարմին:
10. Ե. ուտել երկեղիր: — Հ. ուտել երկեղիր:
11. Ե. Հ. զգառն:
12. Ե. զմարմինն, զի արասցէ զերկոսեան մի: — Հ. զի արասցէ զերկոսեան մի:

13. Ե. առաքեալն:
14. Ե. Հ. յառն:
15. Ե. Հ. տաճարն:
16. Ե. եկեղեցիք:
17. Ե. յաւելաւ աստ Յայսմ տաւնի, յորում եղև ել ժողովրդեանն և մօտ հեթանոսաց:
18. Ե. Հ. յորում այնչափ:
19. Կ՝ առաքելն հոս երկու օրինակներն ալ, Ե. ք՝ աշպոս վերացեցեալ: Արհեստիւն Հաւր՝ որ առաքեաց զմիաժինն ի զատաստանս և ի լարբարանս, ի փրկութիւն աշխարհի և ի կենդանութիւն հոգոց մերոց, իսկ Հ. կ՝ առարտէ՝ զեղով: Արհեստիւն Հաւր, որ առաքեաց զմիաժինն իւր ի զատաստանս, ի փրկութիւն աշխարհի և ի կենդանութիւն հոգոց մերոց: Եւ Քրիստոսի փառք յաւիտեանս ամէն:

թէ եկեալ ունել կամի՞ր՝ անցուցէ՞ր զկանթեղսդ, զի կանթեղդդ փախուցանեն զնա ի ձեռաց ձերոց. ապա եթէ ի տեսանելն զձեզ ոչ փախչի՝ յայտ է թէ ինքն մատնեաց զանձն իւր ի մահ:

Մատեաւ Յուդա իրբու զգարագուլոս՝ տալ ողջոյն՝ ըստ սովորութեանն Տեսառն, որպէս սովոր էր տալ ողջոյն աշակերտացն, յորժամ զային ուստեք, զի մի այլ ինչ կարծեսցի երթն Յուդայի յաշտն աշակերտացն: Յայն կերպարանս չոգաւ Յուդա՝ զկնի բարուք սովորութեանն՝ զոր ընկալեալ էր ի վարդապետէն, ողջոյնս համբուրելոյ ի բերանսն, զբանն մարգարէութեան կատարէր որ ասէին, թէ Այլն խաղաղութեան իմոյ յոր եսն յուսացայ՝ յաճախեաց առնել ինձ խաբէութիւն:

Յայտնեաց Տէրն ի պարտիզն զխորհուրդն՝ զոր խորհեցաւ Յուդա ի ճանապարհին, յասելն ցնա. Յուդա, համբուրելով մատնես զորդի մարդոյ: Ոչ ամաչեաց Յուդա յառակէն, որպէս ոչ ամաչեաց ի բազմականին՝ մինչ ոչ կամեցաւ յայտնել զնա:

Ասէ զարձեալ ցունելիսն. Զով եկեալ էր խնդրել. ասեն, ԶՅիսուս Նազարեցի: Էւ մինչդեռ բանքն ի բերան էին՝ յետս յետս չոգան՝ հանդերձ Յուդայիւն և զարկան զգետնի: Զարմանք էին եթէ զիմրդ ոչ մեռան ի սաստիկ կործանմանէն զմիմեամբք անկանելովն, քանզի զուրիք առաջնոցն զերեսս վերջնոցն հարկանէին: Այլ զայս ասասցուք զի յետս յետս երթալն և զարկանելն զգետնի՝ նշանակ բարութեան, և որդումութեամբ բարբերարին պահեցան ի միմեանց, Դարձեալ ասէ ցնոսն. Եթէ զիս խնդրէ՞ թոյլ տուք զոցա երթալ. Նայեաց, եթէ զիմրդ արդարութեամբք զաստուածութիւնն ցուցանէր, և բանիւք զմարդկութիւնն յայտ առնէր: Յետ ցուցանելոյ նոցա զաստուածութիւնն այնու՝ զի յետս յետս չոգան և զարկան զգետնի, զարձեալ եցոյց զմարդկութիւնն այնու՝ որ ասացն եթէ զնոսա թողէ՞ք: Միթէ այսպիսի՞ ինչ կարծիքս եթէ ըստ իւրեանց կամացն ունէին, և ըստ իւրեանց կամացն թողուին. այլ

զայս նշանակեալ ասէ ցնոսա յուսմէ՝ եղև, զի այն եւս ի նոցանէ լինիցի: Եթէ չէր փախուցեալ աշակերտացն՝ միթէ կարէին ունելիքն խափանել, զոր ամենայն ազգք նոցա չէին ձեռնհաս խափանել: Զի չէր մարթ մարգարէին դատարկ լինել՝ որ ասէր՝ եթէ Յարիցէ սուր ի վերայ հովուին և ի վերայ առաջին մարդոյն՝ հարից զհովուին և ցրուեսցին ոչխարքն:

Այլ Տէր մեր որ եկն ի ժողովել ըզցրուեալսն, և զմեզ ժողովեացէ ի յուստեալ տեղին. և նմա փառք յաւիտեանս ամէն*:

չբատարակեց Է. Ղ. Տ.

* Այս բնագրի Սեպտ.ի մէջ մեր հրատարակութեան վերջին տողը, որ էր

Նոյն ինքն մատնեաց զանձն հրէիցն

ունեի նստեալ համեմատութեանը, որ մոտ ցուեր էր դրոշի:

Ե. (յուսի նոյն) ինքն եւս և մատնեաց զմարմինն իւր հրէից. (ապա յառեալ) զի եթաց և ապա ետ: — Է. ինքնին մատնեաց զմարմինն իւր Յուդայի:

ՈՒՐ ԿԸ ՇԻՆՈՒՒՆ ԶՈՒԹԱԿԵՐԸ

Շատ մը քաղաքներու մէջ. զվստորապէս Գերմանիոյ Marknenkirchen քաղաքը, որ այդ տեսակետով միակն է աշխարհիս մէջ, հոս մարդիկ, կլմեր, տղաք՝ ընդհանրապէս չուսումնասիրութեամբ կը զբաղին: Տեղս իր ամբողջ սահմանին մէջ ունի մերկայապէս 15 հազար հոգի, որոնցմէ իւրաքանչիւրը այդ տեսակ հրաճանգի տուած է ինքզինքն, եւ որովհետեւ՝ ոմմ քիչ ոմմ շատ՝ գիտէ զարմել այմ գործիքները՝ զորս կը շինեն, դիւրին է երկակայել՝ այմ աղմուկը՝ որ արշալոյսէմ մինչև վերջալոյս կը տիրէ այդ չուսակագործ քաղաքին մէջ: